

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mt 14,22-33

Évközi 19. vasárnap („A” év)

Ne kételkedjeteK, kicsinyhitűek!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Ne kételkedjétek, kicsinyhitűek!

Amikor (a kenyérszaporítás után) a tömeg befejezte az étkezést, Jézus mindjárt a csónakba parancsolta tanítványait, hogy amíg ő elbocsátja a tömeget, menjenek át előtte a túlsó partra. Amint elbocsátotta az embereket, fölment a hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Közben beesteledett, s ő ott volt egymagában. A csónak pedig már jó pár stádiumnyira eltávolodott a parttól. Hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél fújt. Éjszaka a negyedik őrvtás idején Jézus elindult feléjük a víz színén járva. Amikor észrevették, azt hitték, hogy kísértet, és rémületükben felkiáltottak. De Jézus azonnal megszólította őket: „Bátorság! Én vagyok! Ne féljétek!” Erre Péter odaszólt neki: „Uram, ha te vagy az, parancsold meg, hogy hozzád menjek a vízen!” Ő azt mondta: „Jöjj!” Péter ki is szállt a csónakból, elindult a vízen, és ment Jézus felé. De az erős szél láttán megijedt, és merülni kezdett. Felkiáltott: „Ments meg, Uram!” Jézus nyomban kinyújtotta kezét, megfogta őt, és így szólt hozzá: „Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?” Mikor beszálltak a bárkába, a szél elállt. A csónakban levők pedig leborultak előtte, és így szóltak: „Te valóban az Isten Fia vagy!”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

²² Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

És rögtön nyomatékosan felszólította a tanítványokat, hogy szálljanak be a bárkába, és menjenek előre a túlsó partra, amíg elbocsátja a tömege(ke)t.

²³ καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ’ ἰδίαν προσευξασθαι. ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.

És miután elbocsátotta a tömege(ke)t fölment a hegyre egymagában imádkozni, bár este lett. (Ő) egyedül volt ott,

²⁴ τὸ δὲ πλοῖον ἤδη σταδίου πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

a bárka viszont akkor (még) sok stádiumra volt a parttól a hullámok miatt hánykolódva, ugyanis ellenszél volt.

²⁵ τετάρτη δὲ φυλακῆ τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

Az éjszaka negyedik őrsváltásakor pedig elkezdett menni feléjük sétálva a tengeren.

²⁶ οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι Φάντασμα ἔστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν.

A tanítványok viszont látva őt a tengeren sétálni, megrémültek mondván: „Kísértet”, és a félelemtől el kezdtek kiáltozni.

²⁷ εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων **Θαροεῖτε**, ἐγὼ εἰμι **μὴ φοβεῖσθε**.

Jézus pedig rögtön szólt nekik mondván: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!”

²⁸ Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρὸς σὲ ἐπὶ τὰ ὕδατα.

Viszont felelve Péter mondta neki: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy hozzád jöjsek a vízen.”

²⁹ ὁ δὲ εἶπεν Ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτρος περιπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

Az pedig mondta: „Jöjj!” És kiszálva a csónakból Péter elkezdett járni a vízen, és ment Jézus felé.

³⁰ βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων Κύριε, σῶσόν με.

Látva viszont a szelet erősen megijedt, és süllyedni kezdve kiáltott mondván: „Uram, ments meg engem!”

³¹ εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ Ὁλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;

De Jézus rögtön kinyújtva a karját, megragadta őt, és mondja neki: „Kicsinyhitű, miért kételkedtél?”

³² καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.

És miután felszáltak a bárkába, elállt a szél.

³³ οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

A bárkában lévők pedig leborultak előtte mondván: „Valóban Isten Fia vagy.”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²² ET STATIM IUSSIT DISCIPULOS ASCENDERE IN NAVICULAM ET PRAECEDERE EUM TRANS FRETUM, DONEC DIMITTERET TURBAS.

²² Ezután nyomban szólt a tanítványoknak, szálljanak bárkába, és evezzenek át a túlsó partra, addig ő hazaküldi a népet.

²² Ezután mindjárt megparancsolta a tanítványoknak, hogy szálljanak bárkába, és menjenek előtte a túlpartra, amíg ő elbocsátja a tömeget.

²² *Ezután nyomban fölszólította tanítványait, hogy szálljanak bárkába és menjenek előre a túlsó partra, amíg ő hazaküldi a népet.*

²² *És mindjárt kényszeríté Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot.*

²² *Ekkor azonnal arra kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak bárkába, és menjenek át előre a túlsó partra, amíg ő elbocsátja a sokaságot.*

²³ ET DIMISSIS TURBIS, ASCENDIT IN MONTEM SOLUS ORARE. VESPERE AUTEM FACTO, SOLUS ERAT IBI.

²³ Miután hazaküldte, fölment a hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Közben besötétedett, s ő ott volt egymagában.

²³ Miután elbocsátotta a tömeget, egyedül fölment a hegyre imádkozni. Amikor beesteledett, egyedül volt ott.

²³ *Miután hazaküldte őket, fölment egy hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Késő estig maradt ott egymagában.*

²³ *És a mint elbocsátá a sokaságot, felméne a hegyre, magánosan imádkozni. Mikor pedig beestveledék, egyedül vala ott.*

²³ *Miután elbocsátotta a tömeget, felment a hegyre, hogy egymagában imádkozzék. Amikor beesteledett, egyedül volt ott.*

²⁴ NAVICULA AUTEM IAM MULTIS STADIIS A TERRA DISTABAT, FLUCTIBUS IACTATA; ERAT ENIM CONTRARIUS VENTUS.

²⁴ *A bárka már jó pár stádiumnyira járt a parttól, hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél fújt.*

²⁴ *A bárka pedig már sok stádiumnyira volt a parttól, hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél volt.*

²⁴ *A bárkát jó messze a parttól hányták-vetették a hullámok, mert ellenszél fújt.*

²⁴ *A hajó pedig immár a tenger közepén vala, a haboktól háborgattatva; mivelhogy a szél szembe fújt vala.*

²⁴ *A bárka már messze eltávolodott a parttól, és a hullámok között hanyódott, ugyanis ellenszél volt.*

²⁵ QUARTA AUTEM VIGILIA NOCTIS VENIT AD EOS AMBULANS SUPRA MARE.

²⁵ *Éjszaka, a negyedik őrváltás idején a víz tükrén elindult felénk.*

²⁵ *Éjjel pedig, a negyedik őrváltás idején odament hozzánk a tengeren járva.*

²⁵ *Az éjszaka negyedik őrváltása idején Jézus a vízen járva felénk közeledett.*

²⁵ *Az éjszaka negyedik részében pedig hozzánk méne Jézus, a tengeren járván.*

²⁵ *A negyedik éjszakai őrváltás idején odament hozzánk a tengeren járva.*

²⁶ DISCIPULI AUTEM, VIDENTES EUM SUPRA MARE AMBULANTEM, TURBATI SUNT DICENTES: “PHANTASMA EST”, ET PRAE TIMORE CLAMAUERUNT.

²⁶ *Amikor a tanítványok észrevették, hogy a vízen jár, megrémültek. „Kísértet!” – mondták, s félelmükben kiabáltak:*

²⁶ *Amikor a tanítványok meglátták őt, amint a tengeren jár, megrettentek és azt mondták: »Kísértet!«, és félelmükben kiáltozni kezdtek.*

²⁶ *Amint meglátták a tanítványok, hogy a vízen jár, rémülten kiáltották: „Kísértet!” – és félelmükben össze-vissza kiabáltak.*

²⁶ *És mikor látták a tanítványok, hogy ő a tengeren jára, megrémülének, mondván: Ez kísértet; és a félelem miatt kiáltozának.*

²⁶ *Amikor a tanítványok meglátták, hogy a tengeren jár, megrettentek, és ezt mondták: – Kísértet! –, és félelmükben kiáltoztak.*

²⁷ STATIMQUE IESUS LOCUTUS EST EIS DICENS: “HABETE FIDUCIAM, EGO SUM; NOLITE TIMERE!”.

²⁷ Jézus azonban megszólította őket: „Bátorság! Én vagyok, ne féljete!”

²⁷ Jézus azonban mindjárt szólt nekik: »Bízzatok, én vagyok, ne féljete!»

²⁷ *De Jézus mindjárt megszólította őket: „Bátorság! Én vagyok, ne féljete!”*

²⁷ *De Jézus azonnal szóla hozzájuk, mondván: Bízzatok; én vagyok, ne féljete!*

²⁷ *De azonnal megszólította őket, és ezt mondta: – Bátorság, én vagyok, ne féljete!*

²⁸ RESPONDENS AUTEM EI PETRUS DIXIT: “DOMINE, SI TU ES, IUBE ME VENIRE AD TE SUPER AQUAS”.

²⁸ Erre Péter így szólt: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy odamenjek hozzád a vízzen!”

²⁸ Péter így válaszolt neki: »Uram, ha te vagy, parancsold, hogy hozzád menjek a vízzen.«

²⁸ *Mire Péter így szólt: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy hozzád menjek a vízzen.” „Jöjj !” – mondta ő.*

²⁸ *Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.*

²⁸ *Péter így válaszolt neki: – Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy menjek oda hozzád a vízzen!*

²⁹ AT IPSE AIT: “VENI!”. ET DESCENDENS PETRUS DE NAVICULA AMBULAVIT SUPER AQUAS ET VENIT AD IESUM.

²⁹ „Gyere!” – felelte. Péter kilépett a bárkából és elindult Jézus felé a vízzen.

²⁹ Ő azt mondta: »Gyere!» Péter kiszállt a bárkából, elindult a vízzen és Jézushoz ment.

²⁹ *Péter kiszállt a bárkából és Jézus felé indult a vízzen.*

²⁹ *Ő pedig monda: Jövel! És Péter kiszállván a hajóból, jár vala a vizeken, hogy Jézushoz menjen.*

²⁹ *Mire ő így szólt: – Gyere! Péter kiszállt a bárkából, elindult a vízzen, és ment Jézus felé.*

³⁰ VIDENS VERO VENTUM VALIDUM TIMUIT ET, CUM COEPISSET MERGI, CLAMAVIT DICENS: “DOMINE, SALVUM ME FAC!”.

³⁰ Az erős szél láttára azonban megijedt, és amikor merülni kezdett, felkiáltott: „Uram, ments meg!”

³⁰ Mikor azonban látta az erős szelet, megijedt, és amint merülni kezdett, felkiáltott: »Uram! Ments meg engem!«

³⁰ *De az erős szél láttára megijedt, s amikor merülni kezdett, így kiáltott: „Uram, ments meg!”*

³⁰ *De látva a nagy szelet, megrémüle; és a mikor kezd vala merülni, kiálta, mondván: Uram, tarts meg engem!*

³⁰ *De az erős szél láttán félelem fogta el, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: – Uram, ments meg!*

³¹ CONTINUO AUTEM IESUS EXTENDENS MANUM APPREHENDIT EUM ET AIT ILLI: “MODICAE FIDEI, QUARE DUBITASTI?”.

³¹ Jézus kinyújtotta a kezét és megfogta. „Te kishitű – vonta kérdőre –, miért kételkedtél?”

³¹ Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta őt és azt mondta neki: »Te kishitű! Miért kételkedtél?«

³¹ *Jézus nyomban kinyújtotta kezét, megragadta és azt mondta neki: „Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?”*

³¹ *Jézus pedig azonnal kinyújtván kezét, megragadá őt, és monda néki: Kicsinyhitű, miért kételkedél?*

³¹ *Jézus nyomban kinyújtotta a kezét, megragadta, és ezt mondta neki: – Kicsinyhitű, miért kételkedtél?*

³² ET CUM ASCENDISSENT IN NAVICULAM, CESSAVIT VENTUS.

³² Amikor beszállt a bárkába, a szél nyomban elült.

³² Amikor beszálltak a bárkába, elállt a szél.

³² *Amint beszállt a bárkába, a szél elállt. Akik a bárkában voltak, leborultak előtte.*

³² *És a mikor beléptek a hajóba, elállt a szél.*

³² *És amint beszálltak a bárkába, elült a szél.*

³³ QUI AUTEM IN NAVICULA ERANT, ADORAVERUNT EUM DICENTES: “VERE FILIUS DEI ES!”.

³³ Akik a bárkában voltak, leborultak előtte, és megvallották: „Valóban Isten Fia vagy!”

³³ Akik a bárkában voltak, leborultak előtte, és azt mondták: »Valóban Isten Fia vagy!«

³³ „Valóban Isten Fia vagy!” – vallották meg.

³³ *A hajóban levők pedig hozzámenvén, leborulának előtte, mondván: Bizony, Isten Fia vagy!*

³³ *A hajóban levők leborultak előtte, és ezt mondták: – Valóban Isten Fia vagy!*

1.3. BEHATÁROLÁS

A kenyér- és halszaporítás során Jézus és a tanítványok mellett nagyszámú tömeget találunk a tó partján (Mt 14,14.21), majd miután a Mester hazaküldi őket s felmegy egy hegyre, az apostolok bárkába szállva beveznek a tóba (Mt 14,22-23). Az epizód eseményei tehát az éjszakai tavon játszódnak, csupán Jézus és a hajóban lévő tanítványok

részvételével (Mt 14,25-33), akik közül az evangélista külön megemlíti Péter nevét (Mt 14,28-29). A Genezáretnél történt partra érés és a helybeliek megjelenése, akiknek betegeit az Úr meggyógyítja (Mt 14,34-36), már egy újabb esemény elbeszélését jelzik. Így az általunk vizsgált szakaszt a Mt 14,22-33 versek között határolhatjuk be.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

A szakasszal több mindent kíván a szerző elmondani:

- Jézus a természet Ura, aki képes a vízen járni s kiszabadítani a veszélyből.
- Jézus a jelenlétével bátorít és hitre: bizalomra hív.
- Jézus az Isten Fia, akit hódolat illet.
- Péter apostol kiemelkedik a tizenkét apostol közül, hiszen ő indul el egyedül Jézus felé a víz felszínén, rábízva magát az Úr Szavára. Ugyanakkor kételkedése és kicsinyhitúsége miatt őt rója meg külön a Mester, még nagyobb bizalomra tanítva ezzel őt.
- A hajó jelképesen a földi élet tengerén haladó Egyházat is szimbolizálja, akinek tagjait megérintheti sok esetben a félelem, a próbatétel, de mindig számíthatnak hűséges Mesterükre: Jézus Krisztusra.

Minden kor keresztényének feladata, hogy elinduljon a hozzá közeledő Jézus felé, s egyre jobban ráhagyatkozva a félelemből és a kicsinyhitúségből eljusson az Isten Fiába vetett bizalomra.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Θαρσεῖτε (*thárszejte*): legyetek bátrak, bízzatok! (Mt 14,27)

A kifejezés az Újszövetség lapjain mindig felszólító formában található, s legtöbbször Jézus mondja ki (Mt 9,2.22; 14,27; Mk 6,50; Jn 16,33; ApCsel 23,11). Tartós cselekvésre és magatartásra ösztönöz, vagyis folyamatos bizalomra és bátorságra. A bátorítás és a bizalom alapja is maga az Úr, aki a bűnöket megbocsátja (Mt 9,2), a betegeket meggyógyítja (Mt 9,22), aki szüntelenül jelen van (Mt 14,27; ApCsel 23,11), s aki legyőzte a világot (Jn 16,33). Ahogy akkor, úgy ma is folyamatosan mondja ezt Jézus a tanítványainak, aki bátorítónk és bizalmunk alapja egyaránt.

μὴ φοβεῖσθε (*mé fobejszthe*): ne féljete! (Mt 14,27)

A felszólító formula arra buzdítja a hallgatókat, hogy többé már ne féljenek, hagyják el a szorongató félelmet. Nem kell félni azoktól, akik megölik a testet, mert Isten számontartja övéit (Mt 10,28.31). Nem kell félni, mert Jézus közeledik a tanítványokhoz, velük van mind a tavon, mind a színeváltozás hegyén is (Mt 14,27; 17,7). Illetve így bátorítja az asszonyokat az angyal és a feltámadt Úr is (Mt 28,5.10). Tehát ezt a szókapcsolatot gyakran használja Jézus, aki jelenlétével legyőzi a félelmet, s elvezet a belé vetett bizalomra.

Összefoglalva e két megvizsgált felszólítást megállapíthatjuk, hogy a félelem oka az ember bizonytalansága, amikor nem érzi magát biztonságban. A bizalom viszont, ami pedig megszünteti a félelmet, abból adódik, hogy a hívő ember tudja: az Úr hűséges, mindig vele van!

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

Mt 4,3 Odalépett hozzá a kísértő, és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.”

Mt 6,30 Ha a mezei virágot, amely ma virít, holnap pedig a kemencébe kerül, így öltözteti az Isten, akkor benneteket, kishitűek, nem sokkal inkább?

Mt 8,10 Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott és kísérőihez fordult: „Bizony mondom nektek, Izraelben nem találtam ekkora hitet.”

Mt 8,24-26 Egyszerre csak nagy vihar támadt a tavon, úgyhogy a hullámok elborították a bárkát. Ő azonban aludt. Odamentek hozzá, fölkeltek és kérték: „Uram, ments meg minket, elveszünk!” Jézus ezt mondta nekik: „Mit féltetek, kishitűek?” Aztán fölkel, parancsolt a szélvésznek és a víznek, s nagy nyugalom támadt.

Mt 15,39 Amikor a tömeget elbocsátotta, bárkába szállt, és Magadán környékére ment.

Mt 16,16 Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.”

Mt 26,63 Jézus hallgatott. A főpap folytatta: „Esküvel kényszerítlek az élő Istenre, mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?”

Mt 27,54 A százados és a többiek is, akik Jézust őrizték, a földrengés és a történetek láttára igen megijedtek: „Ez valóban Isten Fia volt” – mondták.

Mt 28,17 Amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 1,35 Hajnaltájban, amikor még sötét volt, Jézus elindult, és kiment egy elhagyott helyre imádkozni.

Mk 4,39 Erre fölkel, parancsolt a szélnek, és utasította a tavat: „Csendesedj! Némulj el!” A szél elült, s nagy nyugalom lett.

Mk 6,45-52 Ezután mindjárt sürgette a tanítványokat, hogy szálljanak bárkába s keljenek át a túlsó partra, Betsaidával szembe, addig ő elbocsátja a tömeget. Aztán elküldte őket, és fölment a hegyre imádkozni. Közben besötétedett. A bárka mélyen bent járt a tavon. Ő ott maradt egyedül a parton. Amikor látta, mennyire küszködnek az evezéssel – mert ellenszelük volt –, a negyedik éjszakai őrváltás órájában elindult feléjük a vízen járva. El akarta őket kerülni. Amikor látták, hogy a vízen jár, azt vélték, hogy kísértet, és elkezdtek kiabálni, mert mindnyájan látták és megrémültek. Ő azonban rögtön szólt hozzájuk: „Bátorság! Én vagyok. Ne féljete!” Aztán beszállt ő is a bárkába, és a szél elállt. Az ámulattól nem tudtak hová lenni, mert még a kenyerek csodáját sem fogták fel, a szívük még érzéketlen volt.

Mk 14,61 De ő hallgatott és nem felelt semmit. A főpap újra kérdezte, és ezt mondta: „Te vagy a Messiás, az áldott (Isten) Fia?”

Lk 6,12 Ezekben a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát Isten imádásában töltötte.

Lk 9,28 E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni.

Lk 22,70 Erre egyszerre közbevágta: „Tehát te vagy az Isten Fia?” Ő pedig ezt mondta nekik: „Ti mondjátok, hogy én vagyok.”

Lk 24,37 Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak.

Jn 1,49 Natánael erre felkiáltott: „Rabbi (azaz: Mester), te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!”

Jn 6,15-21 Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak, azért visszament a hegyre, egyedül. Amikor beesteledett, tanítványai lementek a tóhoz, bárkába szálltak, és elindultak a tó túlsó partjára, Kafarnaum felé. Már egészen besötétedett, s Jézus még mindig nem tért vissza hozzájuk. Erős szél támadt, s a tó háborgott. Amikor már eveztek vagy huszonöt-harminc stádiumnyit, látták, hogy Jézus a vízen járva közeledik a bárkához. Megijedtek. De ő bátorította őket: „Én vagyok, ne féljete!” Föl akarták venni a bárkába, ám a bárka nyomban partot ért ott, ahová tartottak.

Jn 21,7 Erre az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: „Az Úr az!” Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét – mert neki volt vetkőzve –, és beugrott a vízbe.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Jób 9,8 Maga feszítette ki az ég sátorát, tenger magas árját lába alá gyúrte.

Zsolt 77,20 Utad átvitt a mély tengeren, ösvényeid átszelték a nagy vizeket, s lábának nyoma nem volt látható.

Iz 43,16 Ezt mondja az Úr, aki utat csinált egykor a tengeren át, és ösvényt a nagy vizekben.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: Jézus, nagy csodatételei után, rendszerint elbocsátja a tömeget és az apostolokat is. Ezzel arra tanít, hogy semmiképpen se keressük az emberi dicsőséget, és ne sodródjunk a tömeggel. Az evangélista által alkalmazott „parancsolta” kifejezés arra utal, hogy a tanítványok igencsak szerettek volna Jézussal maradni. Éppen ezért elküldi őket azzal, hogy neki még el kell bocsátania a tömget, valójában azonban vissza akart vonulni a hegyre. Ezzel újabb tanítást ad számunkra: nem kell folyamatosan a tömegben lennünk, de menekülnünk sem kell folyamatosan a tömegtől. Ehelyett mindkettőt gyakorolnunk kell, ahogyan leginkább hasznos, váltogatva köztük a szükség és az alkalom szerint.

Miért megy fel Jézus a hegyre? Azért, hogy megtanítsa minket arra, hogy Isten kérésének a magány a megfelelő környezete. Ezért vonul vissza gyakran elhagyott helyekre, ahol imádsággal tölt egész éjszakákat. Ezzel példát ad arra, hogy mi is keressünk imádságunknak alkalmas időt és helyet. A magány a nyugalom forrása, olyan nyugalmas kikötő, ami megvéd a tömegetől. Ezért megy fel Jézus a hegyre. Tanítványait ugyanakkor ismét hullámok borítják el, és a megelőzőhöz hasonló erős vihart kell átélniük. Abban az esetben viszont az Úr velük volt a bárkán, míg most magukra maradtak, távol a Mestertől, aki azt szeretné, hogy finoman és fokozatosan tegyenek szert egyre komolyabb tapasztalatokra. Az különösen is vágya, hogy minden eseményt bátran viseljenek. Amikor az első veszélyes helyzet kialakult, akkor köztük volt, még ha aludt is, így közvetlen módon fel tudta ajánlani segítségét és támogatását. Most azonban, hogy hozzászoktassa őket a nagyobb türelemhez, nem marad velük, félrevonul, megengedi, hogy a tengeren olyan komoly vihar alakuljon ki, amelyből látszólag nincs esélye menekvésnek. Egész éjszaka a hullámok közepette hagyja őket, úgy hiszem, azért, hogy felébressze megkeményedett szívüket. A félelemnek, amit a viharon felül az éjszaka sötétje is tetézt, ugyanis ez lett a következménye. Valójában az Úr a félelem ilyen mélységes megtapasztalásán túl fel szeretné kelteni tanítványaiban az iránta való vágyat és emlékének folyamatos felidézését. Éppen ezért nem megy oda hozzájuk azonnal.

(...) Ezúttal vajon miért nem parancsol az Úr a szélnek, hogy ne fújjon és miért nem nyújtja ki kezét, hogy megtartsa Pétert, amikor süllyedni kezd? Mert szükség volt a hitére. Amikor felhagyunk azzal, hogy saját részünket megtegyük, Isten is felhagy a saját részének teljesítésével. Annak érdekében, hogy megértse apostolával, hogy nem a szél ereje, hanem hitének gyengesége miatt süllyed, azt mondja neki: „Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?” Ha hite nem gyengült volna meg, könnyedén ellenállhatott volna a szélnek. Ennek bizonyítéka, hogy az Úr, miután már megfogta a kezét, továbbra is hagyja, hogy a szél teljes erejével fújjon, hogy megmutassa, hogy semmi bántódása nem lehetne, ha szilárd lenne a hite.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

164. Most azonban „a hit által (...) járunk, és nem a szemléléssel” (2Kor 5,7), és Istent „tükör által, homályosan (...), tökéletlenül” (1Kor 13,12) ismerjük meg. Jóllehet a hit világos amiatt, akiben hisz, a hívő élet gyakran elhomályosul. A hit nagyon kemény próbának lehet kitéve. A világ, amiben élünk, úgy tűnik, gyakran nagyon távol van attól, ami felől a hit biztosít bennünket. A rossz, szenvedés, az igazságtalanságok és a halál megtapasztalása ellentmondani látszik az örömhírnek. Mindezek meg tudják ingatni a hitet, és kísértéssé válhatnak a hívő számára.

272. Istenbe, a mindenható Atyába vetett hitet próbára teheti a rossz és a szenvedés megtapasztalása. Néha úgy tűnik, Isten távol van és képtelen a rosszat megakadályozni. Az Atyaisten mindenhatóságát a legtitokzatosabb módon nyilatkoztatta ki Fiának önként vállalt megaláztatásában és föltámadásában, melyek által legyőzte a rosszat. Így a

megfeszített Krisztus Isten ereje és Isten bölcsessége, „mert Isten balgasága bölcsebb az embereknél, és Isten gyöngesége erősebb az embereknél” (1Kor 1,24–25). Krisztus föltámadásában és fölmagasztalásában az Atya véghezvitte „hatalmas erejének cselekedetét”, és megmutatta, „milyen mérhetetlenül nagy a hatalma rajtunk, akik hiszünk” (Ef 1,19–22).

273. Egyedül a hit képes ragaszkodni Isten mindenhatóságának titokzatos utaihoz. Ez a hit dicsekszik a maga gyengeségeivel és magára vonja Krisztus hatalmát. E hitnek a legragyogóbb példája Szűz Mária, aki hitte, hogy „Istennél semmi sem lesz lehetetlen” (Lk 1,37), és magasztalni tudta az Urat, mert „nagy dolgot tett énvelem, aki hatalmas, és szent az Ő neve” (Lk 1,49).

274. „Semmi sem tudja úgy megerősíteni hitünket és reményünket, mint szívünk mélységes meggyőződése arról, hogy Isten mindenre képes; és ezek után bármit kell hinnünk, bármilyen nagy és csodálatos legyen az, bármennyire meghaladja a dolgok rendjét és módját, az emberi értelem, miután befogadta a mindenható Isten ismeretét, habozás nélkül könnyen elfogadja.”

671. Krisztus országa azonban, mely az Egyházban már jelen van, még nem teljesedett be „hatalommal és nagy dicsőséggel” (Lk 21,27) a Király eljövételével a földre (nehezen kivehető a mondat értelme így!). Az Országot a gonosz hatalmak még támadják, jóllehet gyökerében Krisztus húsvétja már legyőzte őket. Amíg minden alá nem vettetik neki, „amíg nem lesz új ég és új föld, melyekben igazságosság lakik, addig a zarándok Egyház szentségeiben és intézményeiben, melyek ehhez a történelmi időhöz tartoznak, ennek a világnak alakját hordozza, mely elmúlik, és maga is ott él a teremtett dolgok között, melyek mindmáig sóhajtoznak és vajúdnak, és várják Isten fiainak megnyilvánulását”. Ezért imádkoznak a keresztények, főképpen a szentmisében, sürgetvén Krisztus visszatérését, mondván: „Jöjj el, Urunk!” (Jel 22,20).

672. Krisztus mennybemenetele előtt megmondta, hogy még nem jött el az Izrael által várt messiási ország dicsőséges megalapításának ideje, melynek az összes emberek számára meg kell hoznia a próféták szerint az igazságosság, a szeretet és a béke végső rendjét. A mostani idő az Úr szerint a Lélek és a tanúságtétel ideje, de olyan idő is, melyet a közelgő „szorongatás” és az Egyházat nem kímélő gonosztól való próbatétel határoz meg, és bevezeti az utolsó napok harcát. A várakozás és a virrasztás ideje.

56. Miután a bűn az emberi nem egységét széttörte, Isten azonnal üdvözíteni akarta az emberi nemet, és minden töredékekkel kereste a kapcsolatot. A vízözön után Noéval kötött szövetség a „nemzetek” – azaz „a nyelvük és családjaik szerint nemzetekké” (Ter 10,5) egyesült emberek – felé irányuló isteni Üdvrend kezdetét jelenti.

57. A nemzetek sokaságának e rendje – mely egyszerre kozmikus, társadalmi és vallási – arra szolgál, hogy korlátozza a bukott emberi nem gőgjét, melynek tagjai gonosz egyetértésben önmaguktól akarták létrehozni Bábel módján az egységet. De a bűn miatt ezt az átmeneti üdvrendet állandóan pogánysággal fenyegette a politeizmus és a nemzet, illetve vezérének bálványozása.

58. A Noéval kötött szövetség addig marad hatályban, amíg a nemzetek ideje tart, az Evangélium egész világon történő hirdetéséig. A Szentírás nagyrabecsüli a „nemzetek” egyes embereit, mint például az „igaz Ábelt”, a király és pap Melkizedeket, aki Krisztus

előképe, vagy az igaz „Noét, Dánelt (sic!) és Jóbót” (Ez 14,14). A Szentírás így fejezi ki, hogy az életszentség milyen magas fokára juthattak azok, akik a Noéval kötött szövetség szerint élnek, Krisztusra várva, aki „Isten fiait, akik szét voltak szórva, egybe fogja gyűjteni” (Jn 11,52).

59. Hogy a szétszóródott emberi nemet összegyűjtse, Isten kiválasztja Ábrámot, meghívja őt – „Jöjj ki földedről, rokonságodból és atyád házából” (Ter 12,1) – azzal a szándékkal, hogy Ábrahámmá, azaz „sok nemzet atyjává” (Ter 17,5) tegye: „És tebenned áldást nyer a föld minden népe” (Ter 12,3).

60. Az Ábrahámból származott nép lesz a letéteményese a Pátriárkáknak adott Ígéretnek, választott nép lesz, mely arra hivatott, hogy előkészítse Isten minden gyermekének az Egyház egységébe való összegyűjtését; ez a nép lesz az a törzsök, melybe a hívővé lett pogányok beoltást nyernek.

61. A Pátriárkákat, a Profétákat vagy az Ószövetség többi nagy alakját minden liturgikus hagyományban mindig szentként tisztelték és fogják is tisztelni.

62. A Pátriárkák utáni időben Isten saját népévé formálta Izraelt, kiszabadítván az egyiptomi rabszolgaságból. Megkötötte vele a sinai szövetséget, és Mózes által neki ajándékozta Törvényét, hogy megismerjék Őt, és neki szolgáljanak mint egyetlen élő és igaz Istennek, gondviselő Atyának és igazságos bírónak, és hogy várják a megígért Üdvözítőt.

63. Izrael Isten papi népe, melyre „lehívták az Úr Nevét” (MTörv 28,10). Azok népe tehát, akikhez „korábban beszélt a mi Urunk Istenünk”, Ábrahám hitében „az idősebb testvérek” népe.

64. A Proféták által Isten formálja népét az üdvösség reményében, az új és örök szövetség várásában, mely minden embernek szól, és a szívekbe lesz írva. A Proféták Isten népe radikális Megváltását hirdetik, a megtisztulást minden hűtlenségtől; az üdvösséget, mely minden népet magába fog foglalni. Ezt a reményt elsősorban az Úr szegényei és kicsinyei őrzik. Szent asszonyok, mint Sára, Rebekka, Ráchel, Mirjam, Debora, Anna, Judit és Eszter tartották elevenen Izrael üdvösségének reményét. E remény legtisztább képe Mária.

121. Az Ószövetség a Szentírás el nem hagyható része. Könyveit Isten sugalmazta és maradandó értékük van, mert a régi szövetség soha nem lett visszavonva.

122. „Az Ószövetség üdvrendje leginkább arra irányult, hogy a mindenség Megváltójának, Krisztusnak (...) eljövételét előkészítse.” Jóllehet az Ószövetség könyvei „kevésbé tökéletes és időhöz kötött mozzanatok is tartalmaznak”, mégis Isten üdvözítő szeretetének pedagógiáját tanúsítják: „bennük az Istenről szóló fenséges tanításoknak, az üdvösségre vezető életbölcösségnek és az imádságnak csodálatos kincsei találhatók, s végül bennük rejlik üdvösségünk misztériuma”.

218. Történelme folyamán Izrael fölfedezhette, hogy Istennek ahhoz, hogy önmagát kinyilatkoztassa és Izraelt az összes nép közül kiválassza, hogy az övé legyen, egyetlen motívuma volt: az Ő ingyenes szeretete. Izrael a prófétái által megértette, hogy Isten ugyancsak szeretetből megmenti, s hűtlenségét és bűneit szüntelenül megbocsátja.

219. Isten szeretete Izrael iránt hasonlít az atya fia iránti szeretetéhez. Isten szeretete erősebb, mint az anya gyermekei iránti szeretete. Isten jobban szereti népét, mint a vőlegény a menyasszonyát; ez a szeretet le fogja győzni a leggonoszabb hűtlenségeket is; el fog menni a legdrágább ajándékig: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte” (Jn 3,16).

839. „ (...) akik még nem fogadták el az evangéliumot, különféle módokon vannak Isten népéhez rendelve”:

Az Egyház viszonya a zsidó néphez. Amikor az Egyház, Isten népe az új Szövetségben saját misztériumát vizsgálja, fölfedezi kapcsolatát a zsidó néppel, „melyhez előbb szólt a mi Urunk, Istenünk”. Másként, mint a többi nem keresztény vallásnál, a zsidó hit már válasz Isten kinyilatkoztatására az ó Szövetségben. E zsidó népé „az istenfiúság, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentisztelet és az ígéretek. Övé az atyák, és test szerint közülük származik Krisztus” (Róm 9,4–5), mert „Isten nem bánja meg kegyelmi adományát és meghívását” (Róm 11,29).

840. Egyébként ha a jövőt nézzük, Isten ószövetségi népe és Isten új népe analóg végpontok felé törekszenek: várakoznak a Messiás eljövetelére (vagy visszatérésére). De míg az egyik várakozás a meghalt és föltámadt Úrnak és Isten Fiának elismert Messiás visszatérésére irányul; a másik a Messiás eljövetelének várása az idők végén, akinek vonásai elfátyolozottak; olyan várakozás, amelyet Jézus Krisztus nem ismerésének vagy tagadásának tragédiája kísér.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

FERENC PÁPA ÜZENETE AZ ELVÁNDORLÓK ÉS MENEKÜLTEK VILÁGNAPJÁRA, 2019

Kedves Testvérek!

Hitünk biztosít minket arról, hogy Isten országa már jelen van rejtélyes módon a földön (vö. II. Vatikáni Zsinat, *Gaudium et Spes* konstitúció 39.); ennek ellenére napjainkban fájdalmasan tapasztaljuk, hogy megvalósulása elé ellenséges erők akadályokat gördítenek. Erőszakos konfliktusok és háborúk okoznak újra és újra szakadást az emberiségen belül, ezeket igazságtalanság és a diszkrimináció követi, helyi és globális szinten is nehéz legyőzni a gazdasági és társadalmi egyensúly hiányát. És mindezeknek főképpen a legszegényebb és a hátrányos helyzetű emberek fizetik meg az árát.

A gazdaságilag fejlettebb társadalmak kialakítanak magukban egy hangsúlyozottan individualista tendenciát, ami összekapcsolódva egyfajta utilitarista mentalitással, majd a média hálózatában megsokszorozódva a „közömbösség globalizációját” eredményezi. Ebben a forgatókönyvben a bevándorlók, a menekültek, az otthonukból elűzöttek és az emberkereskedelem áldozatai a kirekesztés allegóriáivá válnak, mivel a helyzetükkel járó nehézségeken túl gyakran azzal a negatív ítélettel is meg kell küzdeniük, hogy a társadalmi problémák okozóinak tekintik őket. A velük való méltatlan bánásmódot vészjelzésnek is

felfoghatjuk, amely az erkölcsi hanyatlásra figyelmeztet és arra a veszélyre, ami akkor vár ránk, ha továbbra is a selejtezés mentalitását követjük. Valójában minden embert, aki a fizikai, pszichikai és társadalmi jólét normáinak nem felel meg, fenyeget az, hogy a közösség kirekeszti és így marginalizálódik. Ezért a bevándorlók és menekültek – és általában a segítségre szoruló emberek – jelenléte meghívást jelent számunkra, hogy visszataláljunk keresztény egzisztenciánk és emberi mivoltunk alapvető dimenzióihoz, mivel fennáll annak a veszélye, hogy belesüppedjünk kényelmes életszínvonalunkba. Ezért itt nemcsak a bevándorlókról van szó, mert ha figyelünk rájuk, akkor azt saját magunk és egész emberi közösségünk érdekében tesszük; ha törődünk velük, az mindannyiunk növekedését szolgálja; ha odafordulunk hozzájuk, teret adunk énünk azon részének is, amelyet talán magunk és mások előtt is rejtegetünk, mert manapság nem nézik jó szemmel.

„Bízatok, én vagyok; ne féljete” (Mt 14,27). Nemcsak a bevándorlókról van szó, hanem a félelmeinkről is. Napjaink gonoszságai és rútságai «növelik a „másokkal” szemben érzett félelmünket, az ismeretlennel, a kirekesztettekkel, az idegenekkel szemben érzett félelmet [...], ami napjainkban különösen a migránsok és menekültek megjelenésekor válik nyilvánvalóvá, akik az ajtónkon kopogtatnak biztonságot, oltalmat és egy jobb jövőt keresve. A félelem valóban indokolt, de csak azért, mert hiányos a felkészülésünk erre a találkozásra» (Prédikáció Sacrofanóban, 2019. február 15-én). A probléma nem az, hogy kétségeink és félelmeink vannak. A probléma az, ha olyan mértékben befolyásolják gondolkodásunkat és cselekedeteinket, hogy azok intoleránsná, bezárkózóvá, sőt, talán még – anélkül, hogy észrevennénk – rasszistává is válnak. És így ez a félelem megfoszt minket annak a vágyától és képességétől, hogy találkozzunk a másik, a „más” emberrel; és megfoszt az Úrral való találkozás egy lehetőségétől is (vö. Prédikáció az Elvándorlók és Menekültek Világnapjának szentmiséjén, 2018. január 14-én).

(...) Ezért nemcsak a bevándorlók ügyéről van szó, nemcsak róluk van szó, hanem mindnyájunkról, az emberi család jelenéről és jövőjéről. A bevándorlók – különösen a legsebezhetőbbek – segítenek minket, hogy felismerjük az „idők jeleit”, és az Úr rajtuk keresztül hív minket megtérésre. Felszólít, hogy szabaduljunk meg az exkluzivizmustól, a közömböségtől és a selejtezés mentalitásától. Általuk hív meg minket az Úr, hogy teljességében alakítsuk keresztény életvitelünket és mindenki – saját hivatásának megfelelően – vegyen részt egy olyan világ építésében, ami mind jobban megfelel Isten tervének.

Ez az a szándék, amelyet imáimmal kísérek. Bízva a Boldogságos Szűz Máriának, az úton lévők édesanyjának közbenjárásában Isten bőséges áldását kérem a világ összes bevándorlójára és menekültjére, valamint azokra, akik útjukon kísérik őket.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PATORES DABO VOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

74. A „közösség-Egyházon” belül a folyamatos képzés segíti a papot annak a tudatnak érlelésében, hogy szolgálata végső soron arra való, hogy Isten testvéri szeretettel élő családját összegyűjtse, s Krisztus által a Szentlélekben az Atyához vezesse.

A papban növekednie kell a tudatnak, hogy milyen szoros közösségben van Isten népével: tudniillik hogy nemcsak az „Egyház színe előtt”, hanem főként az „Egyházban” él,

testvér a testvérek között. A keresztség által megkapta Isten fiai szabadságát és méltóságát, s Krisztus egyetlen testének tagja lett (vö. Ef 4,16). E közösség tudata fölkelti és növeli a társfelelősséget az üdvösség egyetlen és közös küldetésében mindazon karizmák és hivatalok készséges és emberies gyakorlására, melyekkel a Szentlélek ellátja a hívőket az Egyház épülésére. A papnak, aki természete szerint Isten népe javára rendeltetett, pásztori szolgálata által kell tanúsítania, hogy mindenkivel szoros közösségben van, miként VI. Pál írta: „Testvérként kell tennünk mindent, amivel ki akarjuk fejezni, hogy az emberek pásztorai, atyái és tanítói akarunk lenni. A dialógust ugyanis mind a barátság, mind a szolgálat nagyon elősegíti.” Még inkább érlelnie kell a papnak önmagában annak tudatát, hogy tagja annak a részegyháznak, melybe inkardináltak, azaz jogi, lelki és pásztori kötelékkel lett a tagja. Ez a tudat föltételezi és növeli a saját Egyház iránti szeretetet. Ez a részegyház ugyanis a pásztori szeretet élő és maradandó tárgya, se szeretet vezérli a pap életét arra, hogy maga is megtapasztalja e részegyház életét és történetét, értékeivel és törekénységével, nehézségeivel és reményeivel együtt, s hogy gyarapodásáért dolgozzon benne. A papoknak tehát érezniük kell, hogy gazdagodnak a részegyházból, s legyenek fáradhatatlanok építésében mindazokkal együtt, akik részt vesznek a lelkipásztori munkában, melyet az elődök kezdtek meg. A saját részegyház iránti pásztori szeretet elmaradhatatlan része a jövővel törődés, azaz a papnak meg kell találnia pásztori szolgálatának folytatóit.

A papban növekednie kell a különböző részegyházak közötti közösség tudatának is, mely közösség abban áll, hogy a részegyházak a maguk helyén Krisztus egyetlen Egyházát képviselik. A részegyházak közötti közösség tudata segíteni fogja „az ajándékok kölcsönös cseréjét”, főként az olyan élő és személyes ajándékokét, amilyenek maguk a papok. Ebből fakad a törekvés, sőt a serény gondoskodás a klérus egyenletesebb elosztására. A részegyházak között külön említendők, melyek a „szabadság” hiánya miatt nem rendelkeznek saját hivatásokkal, illetve melyek csak minap szabadultak meg az üldözéstől és segítségre szorulnak. E segítséget tartósan, folyamatosan és testvéri módon kell nyújtani. Az egyházi közösségen belül a papnak növekednie kell a maga változhatatlan igazságában, a püspökkel egységben lévő presbitériumon belül.

A presbitérium a maga teljes igazságában misztérium; természetfölötti valóság, mert az ordo szentségében gyökerezik. Ez eredete és forrása; születésének és növekedésének „helye”. Ugyanis „a papokat az ordo szentsége által személyes és feloldhatatlan kötelék kapcsolja az egyetlen paphoz, Krisztushoz. Egyenként kapják a szentelést, de a püspökkel egységben lévő presbitérium közösségébe iktatódnak be (LG 28; PO 7-8).” E szentségi eredet jelenik meg és folytatódik a papi szolgálat végzése közben: misztériumtól misztériumig. „A papok püspökkel való és egymásközi egysége nem idegen elemként csatlakozik szolgálatukhoz, hanem annak lényegét fejezi ki, amennyiben a szolgálat a Pap Krisztus gondoskodása a Szentháromság egységéből összegyűlt népéről.” E pásztori szeretetből kibontakozó papi egység Jézus Krisztus tanújává teszi a papokat, aki azért könyörgött az Atyához, hogy „mindnyájan egyek legyenek” (Jn 17,21).

A presbitérium tehát egy igazi család, testvériség vonásait viseli, melynek kötelékei nem a testből és a vérből, hanem az ordo kegyelméből valók: e kegyelem föltételezi és fölemeli a papok közötti emberi, lelki, érzelmi, baráti és szellemi kapcsolatokat; a rájuk áradó kegyelem a kölcsönös segítségnyújtás formájában mutatkozik meg, nemcsak lelki,

hanem anyagi dolgokban is. A papi testvériség senkit nem zár ki, de bizonyos rangsort ismer: a rangsor evangéliumi, azaz azoké az elsőbbség, akik nagyobb segítségre vagy több buzdításra szorulnak. „E testvériségnek különös gondot kell fordítania a fiatal papokra, szívélyes és testvéri dialógust kell folytatnia a középkorúakkal és az öregebbekkel, s főleg azokkal, akik valamilyen nehézséggel küzdenek; még azokat sem hagyja el, hanem még nagyobb gonddal törődik velük, akik a papságot elhagyták vagy nem megfelelő módon élnek.” Az egyetlen presbitérium részei más jogcímen a részegyházban lakó és dolgozó szerzetes papok is. Jelenlétük gazdagítja a többi papot, s a különböző karizmák – miközben arra buzdítják a többieket, hogy gyarapodjanak saját papságuk ismeretében –, hozzájárulnak a folyamatos papképzés megszervezéséhez és megvalósításához. A szerzetesi élet ajándéka – ha az egyházmegyében őszinte megbecsülésre talál és tiszteletben tartják minden intézmény és lelkiesség sajátosságait – kitágítja a keresztyén tanúságtétel határait, s nagyon gyarapítja a papi lelkiességet, különös tekintettel a részegyház és Isten népe egyetlenes Egyházának kapcsolataira. A szerzetesek ügyeljenek az egyházi közösség lelkiületére, szívesen vegyenek részt az egyházmegye életében és a püspök rendelkezéseinek megvalósításában azáltal, hogy saját karizmájukkal mindenki épülésére vannak a szeretetben.

Az egyházi közösség és a presbitérium összefüggésében jobban szembe lehet nézni a pap magányának problémájával, mellyel a Szinódus Atyái is foglalkoztak. Van olyan magány, melyet mindenki megtapasztal, s egészen természetes; de olyan is van, mely különböző nehézségekből ered és újabb nehézségeket okoz. „Az aktív részvétel az egyházi presbitériumban, a rendszeres kapcsolat a püspökkel és a többi pappal, a kölcsönös együttműködés, a papok életközössége, továbbá a családias együttlét a plébánia aktív híveivel nagyon hasznos eszközök a magány negatív hatásainak ellensúlyozására, melyeket a pap olykor megtapasztalhat.” A magány azonban nemcsak nehézségeket szül, hanem a papi élet nagyon hatékony alkalmait is megteremti: „Az imádságos lelkiülettel elfogadott és a Jézus Krisztussal való bensőséges kapcsolatban keresett magány az imádság és a megismerés elmélyítésének, a megszentelődésnek és az emberi fejlődésnek lehet eszköze”. A magány bizonyos formája része a folyamatos képzésnek. Jézus gyakran vonult vissza, hogy egyedül imádkozzék (Mt 14,23). A magány őrzése a belső élet ápolásának szükséges föltétele. Olyan magányról van szó, melyben az Úr lakik, aki a Szentlélek világosságában összeköt bennünket az Atyával. Így értve a szilencium és a „pusztai” magány keresése szükséges a folyamatos képzéshez. Ugyanebben az értelemben, aki nem tudja jól megélni a maga magányát, nem képes az igazi testvéri közösségre.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangélium* (Mt 14,22-33) Jézus vízen járását beszéli el. Péter története alapján mondható a gondviselés példázatának is: az ember hite élete viharai során könnyen meg tud inogni. Jézus ezért nevezi Pétert kicsinyhitűnek, ugyanakkor rögtön kinyújtja kezét feléje, s megmenti az elsüllyedéstől. Jézus mindenható, isteni erejét is középpontba

helyezi ezzel a történettel a szakasz, ennek megtapasztalása a csónakban lévők hitvallásában csúcsosodik ki: „Te valóban az Isten Fia vagy!”.

A liturgia többi szentírási szövegének nagy része kapcsolódik az evangélium gondolataihoz: a gondviseléshez és az Úr hatalmának s jóságának megvallásához. A *kezdőének* (Zsolt 73,20.19.22.23) az Úrba vetett bizalomról tanúskodik – a *zsoltáros* hozzá kiált a nehézségekben. Ehhez hasonló az *alleluja vers* (Zsolt 129, 5), mely szintén az Istenbe vetett bizalmat fejezi ki. Az *olvasmányban* (1Kir 19,9a.11-13a) az Úr hatalmasságának megtapasztalásáról olvashatunk. Illés a szélvész, földrengést és a tüzet követő, enyhe szellőben tapasztalja meg Istent. Sokatmondó ez a kép, s összekapcsolható az evangéliummal: az Úr végső soron szelídség és jóság, olyan, mint az enyhe szellő, aki lecsendesíti a nagy vihart. Mind az olvasmányban, mind az evangéliumban kifejeződik Isten illetve Jézus hatalma: az olvasmányban elsősorban az Úr hatalmasságát és az ő elérést jelzik a természeti megrázkódtatások. Az evangéliumban pedig Jézus természetfeletti tekintélye mutatkozik meg a vihar lecsendesítésében.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 84,9ab-10.11-12.13-14) az Úr jóságáról énekel, melyet megmutat nekünk. Az Úr előtt igazság jár és „béke a lába nyomában”, ahogyan ez elmondható Jézusról is, aki a mai evangéliumban békét ad a vihar közepette.

A *szentlecke* (Róm 9,1-5) gondolatvilága azáltal kapcsolódik az evangéliuméhoz, hogy egyrészt közvetetten megjelenik benne a választott nép hitetlensége (ez az oka Pál apostol szomorúságának), másrészt pedig Jézust felségcímekekkel illeti, ahogyan az evangéliumi szakasz utolsó sora is (Isten Fia). Már a Krisztus is felségcím, de az apostol egy az egyben mindenekfeletti, mindörökké áldott Istennek is nevezi Jézust.

Az *egyetemes könyörgések* bevezető szövege azt kéri, hogy minden történésben ismerhessük fel a gondviselő Isten szándékát. A negyedik könyörgés kapcsolható a legszorosabban az evangéliumhoz: „...a sikertelenségek ne ingassák meg gondviselésedbe vetett hitünket!”. Az ötödik azt kéri, hogy a szenvedésben és a megpróbáltatásban is ismerjük fel az Úr látogatását. A záró könyörgésben pedig ismét Péter története alapján fogalmazódik meg a kérés: „Add, hogy mind a jó, mind a balsorsban hűségesek maradjunk hozzád!”.

A két választható *áldozási ének* (Zsolt 147,12.14; Jn 6,52) már természetesen az áldozathoz kötődik, de mindkettő azt hirdeti, hogy az Úr gondviselő törődése, tápláló szeretete mutatkozik meg a Kenyérben is.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

A kenyér, amelyet én adok (540)

<http://nepenektar.hu/liturgia/219/comm/565/a-kenyer-amelyet-en-adok-panis-quem-ego-dedero>

GITÁROS ÉNEKEK

Meghívtál, hogy vízre lépjek

<https://www.youtube.com/watch?v=HcpzUX3NNso>

Várj és ne félj!

<https://www.youtube.com/watch?v=Ko5zroVOEwU>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Túrmezei Erzsébet: Mégis

Milyen sokat kellene hinnem,
s milyen keveset hiszek.
Mily keveset kellene vinnem,
s mennyi terhet viszek.

Egyedül Rá kellene néznom,
s magamra révedek.
Ragyog a cél viharban, vészben,
s hányszor eltévedek.

Mégis... elcsüggedjek, megálljak?
Miért csüggedjek el?
Hisz olyan keveset hiszek még,
s már az is fölemel.

Mint minden én nyomorúságom,
nagyobb a kegyelem.
Ebben hiszek, s szemem bűnbánón
megint ráemelem.

Kis hitet, hogy megerősítsen,
míg többről többre nő,
s egész a célig elsegítsen:
hatalmas Isten Ő.

Schvalm Rózsa: Én Veled vagyok

Hittel, reménnyel járj végig utadon,
hidd el, Én mindenkor, veled vagyok.
Ha az égen napfény, vagy csillag ragyog,
vagy, felhők tornyosulnak sötéten,
Én veled vagyok, nem hagylak el téged.
Megőrizlek sötétben és fényben,
végigkísérlek, hűséggel utadon,
mert félőn szerető, Megváltód vagyok.

Prodán Márta: A hajó peremén

Soha nem lettem volna képes – ahogy az összes többi tizenegy tanítvány sem – kilépni abból a kétségbeesetten hánykolódó kis hajóból a tenger közepén. Nem csak azért, mert félek a víztől, vagy mert nem tudok úszni. Amúgy tényleg félek, és tényleg nem tudok. De Péterrel ellentétben ráadásul még kudarckerülő is vagyok, s hirtelen jött, csodálatos, ragyogóan bátor gondolataim többségét másodjára is végiggondolom, majd hagyom

inkább csak úgy, gondolat-buborékként tovaszállni a semmibe. Ezenkívül nem szívesen teszek meg mások szeme láttára olyan lépéseket, melyek kimeneteléről fogalmam nincs. Egyébként pedig sokkal biztonságosabb egy egész hosszú életen át kívül maradni a jól ismert történet keretein, s innen, valahonnan a part széléről csóválni a fejem (a) Péter(ek) legújabb kudarcán.

Mégis. Jézus mindenkit hív. Hívja a félőseket és bátrakat, a merészeket és gyávákat, alkalmazkodóknak, nonkonformistáknak, történeten kívül és belül valóknak, régen is, most is mondja, hogy jöjj. Néha nem értem, miért nem segít azonnal. Miért jó az, ha küszködnöm kell a viharral egy egész örökkévalóságnak tűnő hosszú éjszakán át. De hiszek benne, hogy végül mindig megérkezik. S akkor már csak azt kell eldöntennem, akarok-e kilépni a hajóból, és járni a vízben.

Emlékszem, egyszer hosszasan kerestem Isten akaratát egy egészen konkrét kérdésben. Megkértem valamire, amihez lett is volna kedvem, de nem tudtam, lesz-e bennem elég kitartás, tehetség és ötlet, vagyok-e elég jó, hogy aztán hosszabb időn át is folyamatosan csináljam. S ahogy gondolkodtam, s munkába menet, ahogy minden nap átvágtam a parkolón, majd elindultam a lépcsőkön felfelé, a legelső fokon napokig ott hevert egy földre dobott csomagolópapír, amelyre az volt nyomtatva, hogy You decide (Te döntesz). Úgy érzem, hogy hozzám lehetséges, hogy így szólt az Úr.

Én döntöttem el, kilépek-e a hajóból. Ő szívesen adja az elhívást, az ötletet, az erőt, de bátornak lenni végső soron nekem kell. S ami a legszebb, amivel végképp meghódítja a szívemet újra és újra, az az a tény, hogy jelenléte mindenképpen velem marad: akkor is, ha kilépek, akkor is, ha nem. Én döntök.

S ha én döntök, akkor igen, szeretnék tenni néhány csodálatos, felejthetetlen lépést a vízben – de azt sem bánom, ha úszni kell a szárazföldön -, még akkor is, ha magamat ismerve már sejtem, hogy előbb-utóbb megint beleesek a vízbe. De ezt az esést, ha már én döntök, szeretném nem kudarcként megélni. A kudarc sokkal inkább az lenne, ha meg sem próbálnám.

Senki sem tudja, mekkora bátorság kell úgy dönteni, hogy megbocsátok valakinek – talán éppen saját magamnak –, akiben óriásit csalódtam. Vagy lemondani a bosszú jogáról. Vagy elengedni valakit, aki nagyon kedves számomra. Vagy igent mondani egy barátságra, megnyitni a szívem, vállalva a kockázatát, hogy félreértik vagy összetörik. Vagy elvállalni olyan feladatokat, melyekhez nem tudni pontosan, lesz-e elég erőm és kreativitásom. Felelősséget vállalni, hallgatni, beszélni, reggelenként az ágyból néha egyszerűen csak felkelni... – ó, ne becsüljük le egymás viharait és hitlépéseit: mihez egyikünknek gondolkodnia sem kell, annyira természetes, ahhoz másikunknak minden erejét össze kell szednie, hogy megtegye az első lépést.

Pétért különösen is közel érzem magamhoz. Ember volt és emberi, példája bátorít, fényként világít utamon. Abban reménykedem, az én jellemem is változhat még kősziklává, és abban, hogy én is lehetek hasznos, én is világíthatok majd az utánam jövőknek.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Miért kezd el Péter süllyedni?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

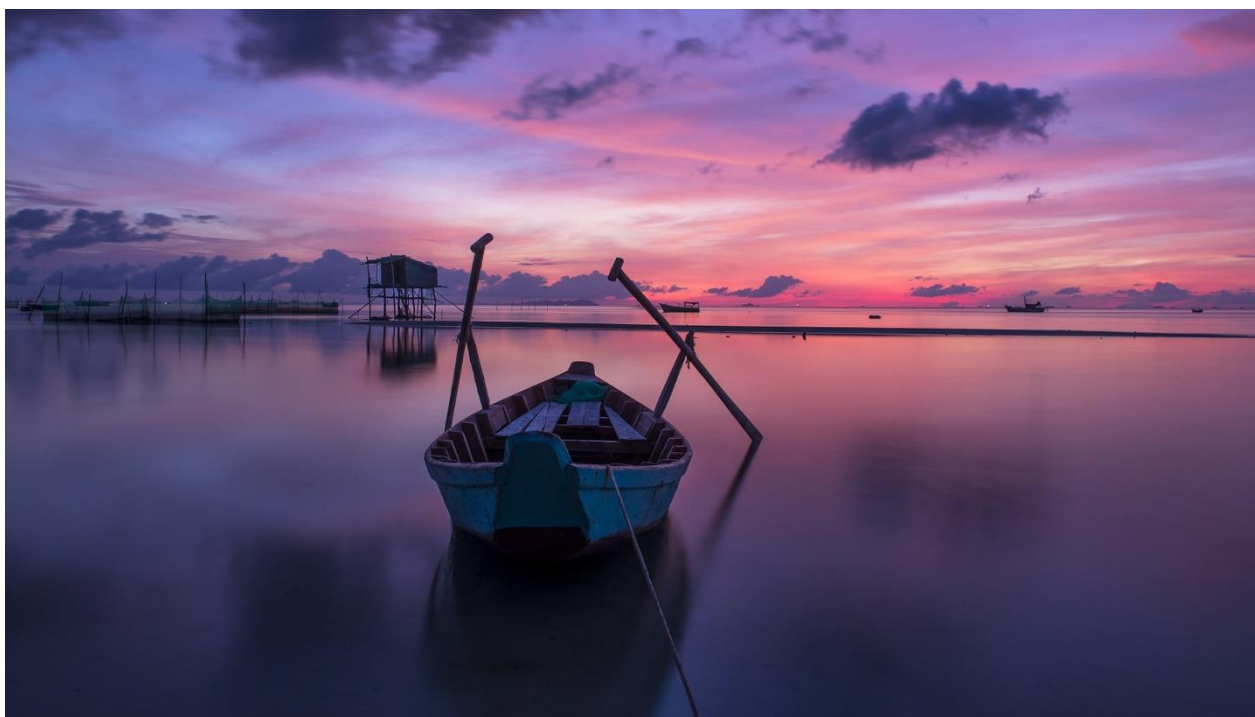
Mindenható, örök Isten, bizalommal Atyánknak szólítunk téged. Tökéletesítsd szívünkben a fogadott fiúság lelkiületét, hogy a megígért örökséget elnyerjük. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy legyen bátorságunk mindig rábízni magunkat Szent Fiad szavára, s adj kitartó és hűséges szemet, hogy azt mindig Jézus Arcára szegezzük! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Ne kételkedjetelek, kicsinyhitűek! (Mt 14,22-33)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Ha az Úrra tekintek, vagyis rábízom magamat, biztonságban vagyok.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– Minden reggel újítsam meg az Úr Jézusba vetett bizalmamat, s adjam át neki a félelmeimet: „Jézusom, bízom benned!”

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyag* kiadványok elsődleges célja, hogy az imádságos bibliaolvasáshoz támpontokat adjanak. A segédanyagok felépítése a *lectio divina* módszer szerinti felosztást követi, egy kötetbe gyűjtve össze a bibliai szöveg megismerését segítő dokumentumok egy válogatását az evangéliumok római katolikus liturgia szerinti szakaszaihoz.

Lectio divina segédanyag, Évközi 19. vasárnap („A” év)
Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Aranyszájú Szent János gondolatait a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Ráczi Dávid fordította
Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Túrmezei Erzsébet: Mégis – <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/hit/>

Schvalm Rózsa: Én Veled vagyok – <https://keresztynversek.wordpress.com/tag/hit/>

Prodán Márta: A hajó peremén – [http://www.leplezetlenul.hu/2017/05/\(történet nyomán\)](http://www.leplezetlenul.hu/2017/05/(tortenet-nyoman))

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívია, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Ráczi Dávid, Ráczi Édua Anna, Révai László, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Szily Boglárka, Vermes Nikolett.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2023

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelezés: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu